

5 smajlíků pro Amadea

/zamyšlení nad trochu jinou soutěží/

Když jsem přijal pozvání do poroty letošního Amadea v Brně, nebylo to proto, že bych cítil nedostatek svého porotování v dětských soutěžích, ale zajímalo mě, jak si tato soutěž sui generis, s neobvyklou věkovou hranicí 11 let a s velmi úzkým repertoirem „Mozart a jeho současníci“ vede v konkurenci s relativně velkou nabídkou soutěží pro mladé klavíristy. Amadeus má již 20-letou tradici a mnoho dnešních hvězd i hvězdiček na vysokých školách se může pyšnit laureátstvím této soutěže, jejíž neobvyklá horní věková hranice je odvozena od skutečnosti, že tehdy 11-letý Wolfi Mozart koncertoval se svou sestřičkou v brněnské Redutě. Musím říci, že jsme spolu s kolegy v mezinárodní porotě strávili v Brně velmi příjemné tři dny a tak jako děti v prvních třídách ve škole dostávají za něco mimořádně povedeného od paní učitelky do notýsku smajlíky, chtěl bych letošnímu Amadeovi udělit takových smajlíků hned pět za pět skutečností, které mě opravdu potěšily.

:-)1 Úroveň a profesionalita naší dětské klavírní pedagogiky v posledních letech zcela očividně stoupá. Konstatoval jsem to již po několika posledních pražských Juniorkách a letošní Amadeus mě přesvědčil, že to nebylo náhodné či mimořádné. Na rozdíl od let minulých, kdy jednoznačně na soutěžích dominovali žáci některých vybraných pedagogů, je dnes slyšet velmi dobře připravené výkony u většiny dětí /samozřejmě limitované talentem každého jednotlivce/ a pedagogických omylů jako jsou chyby v textu, stylové nepochopení, neadekvátní tempa či tzv. „umělecké“ výmysly za každou cenu jsem v poslední době zaznamenal opravdu jen velmi zřídka. Roste také zájem pedagogů ZUŠ o různé teoretické i praktické kurzy a semináře pedagogů z konzervatoří a vysokých škol a je vidět, že je to ku prospěchu věci.

:-)2 Rozdíl mezi našimi mladými pianisty a soutěžícími ze zemí bývalého Sovětského svazu, dříve tak nebetyčný, se vyrovnává. Týká se to jak manuálních schopností, tónové kultury i vlastní interpretace skladeb. Při pohledu na výsledkovou listinu letošní soutěže je tento fakt zřejmý. Důvodem je stoupající úroveň našich /viz smajlík č. 1/, i závan přílišného liberalismu ve vztahu k práci a povinnostem, který se rozšiřuje dále na východ. A navíc mnoho vynikajících pedagogů z těchto zemí vyučuje všude na světě, jenom ne doma.

:-)3 Amadeus je další z našich soutěží, kde se ujalo otevřené veřejné bodování. Když jsem tuto novinku zaváděl před 25 lety na Chopinově soutěži v Mariánských Lázních, nebylo to vůbec jednoduché a někteří pianisté odmítli tehdy práci v porotě. Dnes je u nás jen velmi málo klavírních soutěží, kde by se nebodovalo veřejně. Myslím, že každý porotce by měl zvládnout obhájit své bodování i před rozzuřeným tatínkem, který by rád viděl u své ratolesti podstatně vyšší body, než je oněch maximálních 25. Při takto odkrytých kartách odpadají různé dohady a domněnky, kdo komu ubližuje či nadřazuje a nastávajícím pianistům i jejich pedagogům přesně ukazuje, jak výkon působil na jednotlivé porotce, jejichž míra objektivity je právě zveřejněným bodováním maximalizována.

:-)4 Velmi mě potěšilo sledovat, s jakou chutí a rozkoší se mladí nechali inspirovat Mozartem, Haydnem, Dusíkem či Hummelem. Ke své radosti z muzicírování jim vystačila klasická harmonie, prstová technika á la Czerny a pravidelné dvou či čtyřtaktové melodické fráze. Kolik krásy některým z nich vznikalo pod jejich útlými prstíčky! Tyto děti nepotřebují ke štěstí běhat kolem piana, lehat si předloktím na černé klávesy či hrát zjednodušené úpravy melodií od Beatles, jak se nám někteří tvůrci nových metodických směrů snaží namluvit. Dětská duše má v sobě ty tradiční klasické hodnoty zakódovány. Nesnažme se jí o ně připravit, zatím je nemáme čím nahradit.

:-)5 To nejlepší nakonec. Organizace soutěže byla vzorná, obě pořádající instituce - ZUŠ Veveří a ZUŠ Fr. Jílka - udělaly maximum pro krásnou atmosféru, organizátoři pracovali s noblesou a s typickou moravskou pohostinností. Vše probíhalo přesně na čas, v klidu, pohodě, porota měla ideální podmínky pro práci a i ti malí soutěžící, jak jsem je viděl různě pobíhat po chodbách Besedního domu dělali dojem, že jsou na Amadeovi šťastní. Jediné, co nevyšlo na sto procent, bylo počasí. Ale tuším, že na příštím Amadeovi bude i toto zajištěno - buď vlastními silami nebo sponzorsky...

Ivan Klánský,
předseda poroty